

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे / जून – २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- ग्रामीण समाजशास्त्र (SC-302)

दिनांक: ०७/०६/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. ग्रामीण समुदायाची वैशिष्ट्ये लिहा.
२. संयुक्त कुटुंबात बदल घडवून आणणारे घटक कोणते?
३. धर्म म्हणजे काय? लोकसमुहाच्या धार्मिक श्रद्धा यावर निबंध लिहा.
४. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील जगिनीविषयक संबंधांची चर्चा करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. ग्रामीण कुटुंबाची वैशिष्ट्ये लिहा.
२. 'वर्ग' म्हणजे काय? ग्रामीण वर्ग व्यवस्था स्पष्ट करा.
३. ग्रामीण कुटुंबाच्या कार्याच्या स्वरूपातील बदल स्पष्ट करा.
४. भारतातील सहकारी चळवळीच्या यशापयशाची चर्चा करा.
५. समुदाय विकास योजनेची उद्दिष्टे लिहा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. ग्रामीण समाजशास्त्राचे महत्त्व
  २. जातीचा अर्थ व वैशिष्ट्ये
  ३. ग्रामदैवते
  ४. 'बलुतेदारी' पद्धत
-

Translation in English

Sub: Rural Sociology (SC-302)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain characteristics of rural community.
2. Which factors are responsible for changes in joint family?
3. Define 'Religion'. Write an essay on 'Religious beliefs of folk community'.
4. Discuss land relations in pre-independent India.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain characteristics of rural community.
2. What do you mean by 'Class'? Explain rural class system.
3. Nature of changes in rural joint family.
4. Evaluate the success and failure of co-operative movement in India.
5. Write objectives of community development project.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Importance of rural sociology
  2. Meaning and characteristics of caste system
  3. Village Deities
  4. 'Balutedari' system
-